

"Estic en política per saber tocar l'orgue"

Josep Gomis (Montblanc, 1935), delegat de la Generalitat de Catalunya a Madrid. Ha estat vinculat a la política activa des dels anys 60 en diversos fronts, entre els quals el de conseller de Governació. Ara té assumit el dur i atractiu repte de fer comprendre Catalunya a Madrid. Acaba de complir dos anys en el càrrec i de marcar una fita històrica: exhibir la primera pel·lícula en català subtitulada en castellà a Madrid.

Gomis, quin balanç fa dels dos anys?
 —En una feina com aquesta és difícil quantificar i fer balanç. El balanç és allò que tu sents. Han estat dos anys que políticament a Madrid han estat molt vius i, per tant, des de la Delegació s'ha viscut intensament. Però sobretot, d'allò que ens sentim tot l'equip més cofois és que tot allò que hem endegat —la llibreria Blanquerna, les classes de català...— ha estat reeixit. Veus que hem anat penetrant, que la gent assisteix. Que la presència cultural catalana a Madrid ja és un fet. Donar a conèixer una realitat molt viva i important del nostre país i l'acceptació que es produeix en el món social i cultural madrileny, és el balanç.

—En realitat en què consisteix el seu treball?

—La Delegació té tres vessants diferents. Una és la de representació del president i del Govern de la Generalitat. L'altra és de gestió. Gestionem temes de la Generalitat, d'ajuntaments i de molts particulars. Gent que se'ns adreça perquè té problemes que ha de resoldre a Madrid...

—Com una ambaixada?

—Bé, no és ben bé una ambaixada, però intentem ser útils a tothom que ens necessiti. I després hi ha una tercera vessant que és la de presència cultural, l'instrument de la qual és Blanquerna.

—Són bons temps per a exercir el càrrec?

—A vegades les imatges que rebem a través del món de la política i dels mitjans de comunicació distorsionen una mica la realitat. És evident que en aquests moments vivim una certa esquizofrènia, i Madrid es converteix en el centre de la vida col·lectiva i quasi personal de molta gent com un monotema. Això pot donar unes imatges que quan escorcolles una mica veus que no és així. En aquests moments, en què fins i tot per part d'alguns mitjans s'ha demostrat una certa incomprensió sobre les nostres actituds polítiques i lingüístiques, a pesar d'això resulta que hi ha molta gent a Madrid que està per damunt d'aquestes coses i que no sols valora el que fem sinó que les campanyes negatives les fa més pròximes a nosaltres.

—En general, el madrileny entén l'existència d'una Delegació del Govern de la Generalitat a Madrid?

—Mai no he notat una incomprensió. Algú,

certament —però molt en broma i a vegades afectuosament—, diu què fa "el embajador" i "la embajada cómo va"... però això no sols ho acceptem sinó que ens afalaga.

—Vostè és l'interlocutor vàlid entre Felipe González i Jordi Pujol?

—No, en tot cas el que faig és preparar les coses del president, acompanyar-lo en les seves visites a Madrid i fer-li les gestions.

—Gestions que s'han intensificat en els últims temps.

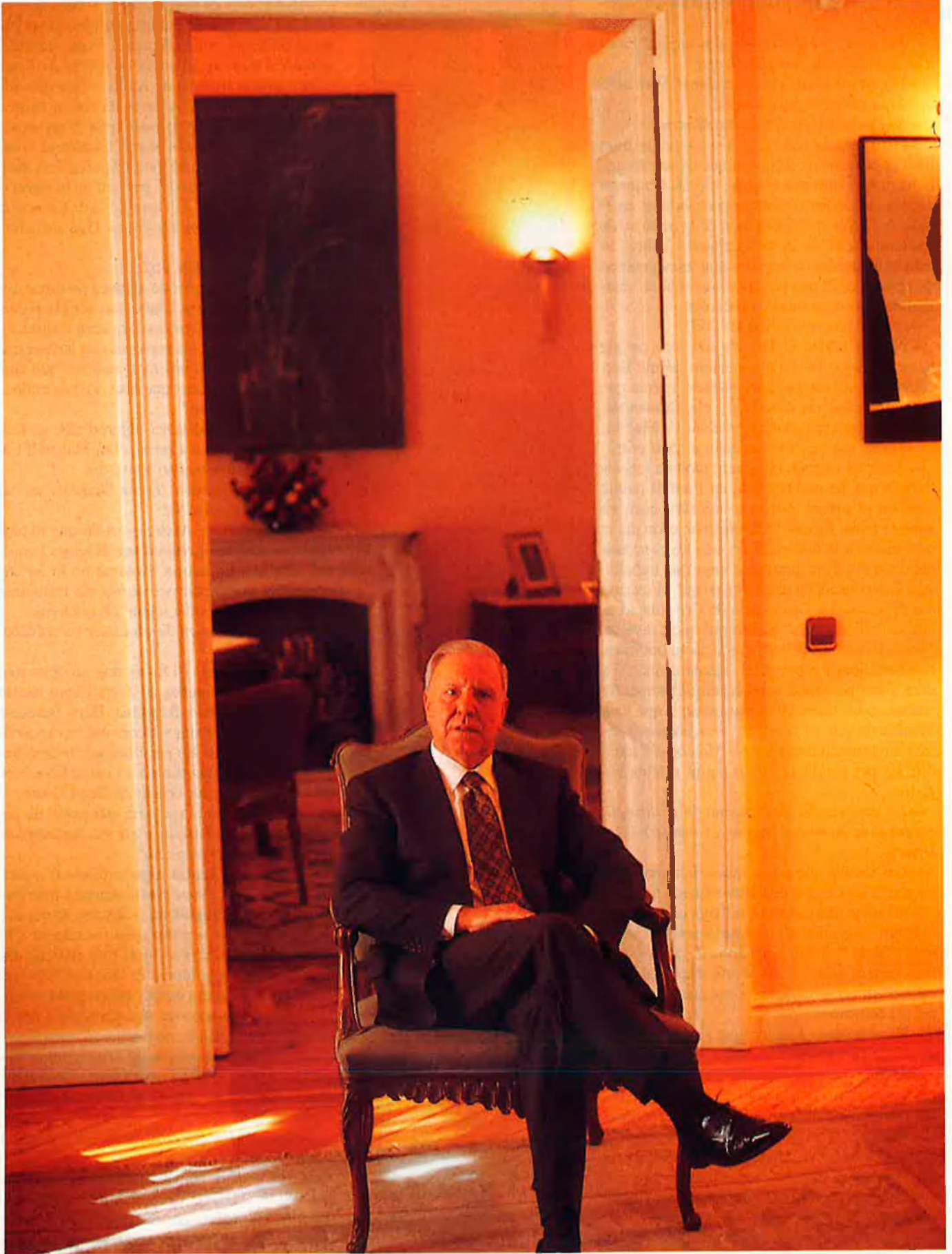
—El moment polític ha fet que això fos així. I després hi ha una realitat que no és sols fruit del moment polític: la presència del president Pujol a Madrid sempre ha despertat molt d'interès. Són molts els fòrums d'opinió que constantment ens demanen la presència del president. En aquest moment dec tenir unes vint peticions en aquest sentit. I això ha anat creixent en els darrers mesos, i penso que no és fruit sols de la conjuntura política i del pes polític del president i Convergència i Unió, sinó que la veu del president, des de fa molts mesos, és la veu més serena, més sensata, més assenyada sobre els problemes que té Espanya.

—En canvi, l'anticatalanisme és major.

—Fruit d'aquestes campanyes hi ha hagut un rebrot d'uns sentiments, alguns d'ells potser eren somorts. Són estereotips que històricament s'han anat arrossegant d'anys i anys. Hi ha hagut, evidentment, una campanya contra la Llei de Normalització Lingüística, contra el tractament del català a l'escola, etcètera, que ha fet forat en certs sectors. Això és negatiu i perillós. I a vegades, difícil de discutir, perquè has de discutir des de la raó amb gent que ho porta des de la viscerahtat més negativa. Hem passat moments molt delicats amb aquest tema. A mi em feia la impressió que un dia o altre s'havia d'acabar, però veig que el rampell continua. Probablement, amb una altra conjuntura política, alguna d'aquestes coses no s'hauria produït. Per tant, en el moment en què la situació canviï, l'obsessió desapareixerà.

—El fet que CiU siguen sòcies del PSOE ajuda a assimilar la imatge de Catalunya a Madrid, o pel contrari crea repulsa?

—Crea repulsa en alguns sectors i en altres ajuda a assimilar la imatge. Són molts els testimonis que reps constantment de felicitació. L'estabilitat i la governabilitat d'Espanya pas-

sen per aquesta actitud tan poc valorada a vegades.

—Per tant, Madrid no és el principal focus d'anticatalanisme com diu el tòpic.

—No, en tot cas és el més cridaner. Però això no és homologable a tot Madrid.

—Són un lobby els catalans a Madrid?

—Això del lobby, de vegades, sempre es mira molt negativament. El que sí que és cert és que hi ha molts catalans a Madrid, i molts d'aquests catalans tenen importants responsabilitats en el món de l'economia, en el món de la política, de l'administració, de la vida cultural i lúdica. Jo mateix he quedat de vegades una mica parat en descobrir-ne. El que passa és que aquests catalans no han actuat mai conjuntament.

—A vostè li costa viure a Madrid?

—No visc a Madrid. Hi estic tres dies, perquè tots els actes culturals els muntem des de Barcelona. En realitat visc a Montblanc, encara que només hi estic els dissabtes i els diumenges. Després vaig a treballar a Barcelona i a Madrid.

—Aquest càrrec, el va acceptar de bon grat?

—Acceptat i agraït. He gaudit molt en tots els treballs que he realitzat tant en l'àmbit públic com en el privat, però en cap tant com en aquesta feina. És una feina creativa: cada dia et pots inventar la història. I no tens les pressions del dia a dia. Feia quasi cinc anys que treballava a Governació, en una tasca en què el recanvi era necessari. La Conselleria de Governació és una conselleria dura, encara que molt diversa. Moltes direccions generals: policia autonòmica, bombers, jocs i espectacles, ajuntaments... És dura, forta, però molt agraïda perquè permet fer moltes coses. Durant tots aquests anys que vaig treballar-hi em va permetre tirar endavant temes molt importants, com els Mossos d'Esquadra. És per gaudir-ne, però patint moltes vegades.

—Un ex-conseller de Governació té nitroglicerina en la memòria, com un ex-ministre d'Interior?

—Em sembla que no és massa homologable. És veuen les coses d'una altra manera. La Conselleria no té una història tan llarga al darrere ni té la responsabilitat d'uns grans cossos de seguretat com la Policia i la Guàrdia Civil. A més a més, com és més diversa és més dispersa i no et centres en un monotema, cosa que a vegades pot ser deformant.

—Vostè va tenir a veure amb l'abandó de les armes de Terra Lliure?

—Quan jo vaig arribar a la Conselleria Terra Lliure era activa i quan vaig deixar la Conselleria Terra Lliure s'havia diluït. Havia abandonat la lluita armada i algunes de les seves persones s'havien identificat amb uns principis democràtics. Nosaltres vam fer el que vam creure que podíem fer per intentar que aquest moviment armat deixés de ser violent.

—I què van fer, o això és matèria reservada?

“El dia que el PP en comptes de dir: ‘Váyase usted, señor González, expliqui què pensa de la flexibilitat laboral o del tractament fiscal de les empreses, descontentarà a algú. No hi ha programa que pugui ser acceptat pel cent per cent dels qui ara no volen els socialistes.”

—Hi ha coses que es poden dir i coses que no. I alguna cosa que és pública, perquè va ser objecte de debat del Parlament. Vam mantenir contactes amb alguns dels membres de Terra Lliure amb la finalitat de fer-los veure que allò no conduïa enlloc. Catalunya no era un país on actituds d'aquestes poguessin tenir el suport social necessari per a subsistir. A Catalunya hi havia sempre una reacció molt negativa vers qualsevol activitat terrorista, i per tant no hi havia el brou de cultiu per a Terra Lliure. La nostra obligació era fer-los-ho veure. Què vam fer? Doncs parlar.

—I alguna cosa més, no?

—Allò va passar perquè algunes persones que havien lluitat a Terra Lliure van ser els inductors perquè altres canviessin la seva actitud. Hi va haver alguna de les persones que havien manifestat sempre actituds molt radicals que amb el temps es van donar que això no duia enlloc.

—Pere Bascompte?

—Bascompte podria ser algun d'ells, sí. I algun altre que estava a presó, com Marcel·lí Canet, i altres que potser no convé dir.

—En aquest moment Terra Lliure és un cas tancat. No té continuïtat.

—Jo crec que no. Això no vol dir que hi hagi algú que continuï enyorant aquell temps i aquelles actituds. En aquest moment no hi ha cap grupuscle organitzat per seguir els esquemes que en el seu dia podia seguir Terra Lliure.

—En algun moment Terra Lliure va col·laborar amb ETA?

—Això no ho sé. El fet és que en certs moments algunes persones de Terra Lliure havien donat suport a Herri Batasuna. Herri Batasuna es va presentar a unes eleccions, no recordo l'any, i algunes de les persones que tenien dins l'esquema organitzatiu de la campanya eren més aviat propers als criteris de Terra Lliure.

—Per què Madrid veu amb més perill els catalans que no els bascos, si els uns han eliminat el terrorisme i els altres no?

—Només cal agafar alguns diaris d'aquest any, mirar com s'han tractat algunes intervencions del nostre president, o algunes actuacions de la Generalitat, i mirar quin tractament s'ha donat a manifestacions molt més radicals del País Basc. El tractament és diferent. Per què passa això? Aquesta és una de les grans incògnites. Dóna la impressió que per alguns personatges dels mitjans de comunicació i per alguns polítics el punt de referència negatiu només sigui Catalunya. Això ha existit abans i ara. A vegades vull creure que és el futbol, però seria massa simple.

—Vostè viu l'acció erosiva del PP en l'ull de l'huracà.

—Ja vaig viure com a diputat la gran erosió del PSOE a UCD. I algunes de les imatges d'aquests moments em recorden molt aquelles imatges, que alguns dels socialistes reconeixen

avui com un error. Sembla que la història no serveixi per res. El to d'aquests moments és negatiu i dolent, perquè la societat necessita alimentar-se d'imatges més positives i més constructives. Aquí es veu en aquests moments una lluita ferotge de destrucció, que fa que la societat madrilenya sigui molt crispada i tensa.

—*Tan crispada i tensa com quan el PSOE assetjava UCD o més?*

—Molt més. El to dels polítics és bastant semblant, però la gent ho rep en més mal estat. És un moment molt difícil i estrany.

—*Ha dit que alguns socialistes s'han penedit de la seua actitud amb UCD. Passarà igual amb el PP?*

—Exactament igual. Totes aquestes eufòries i actituds destructives es paguen. Alguns socialistes ara paguen molt les seves actituds inicials de prepotència i el fet de pensar que això durava tota la vida. Encara que sembla una metàfora, jo estic bastant d'acord amb allò de "tal faràs, tal trobaràs". Tinc prou anys per haver-ho comprovat. A l'últim sempre en trobes un que actua com tu. Si el PSOE hagués tingut unes actituds més humils, com sonaria ara que els del PP diguessin "¡Vamos a levantar las alfombras!"? Una norma d'or de l'empresa privada era que per vendre no s'havia de parlar mai de la competència. I hi ha polítics que no es dediquen a altra cosa que parlar malament de la competència.

—*Creu que el PP té de què parlar?*

—Penso que en té alguna cosa, però ho té amagat. Segurament ha pensat que la seva rendibilitat política passava més per fer aquesta política de destrucció. El dia que en comptes de dir "Váyase usted, señor González" expliqui què pensa de la flexibilitat laboral o del tractament fiscal de les empreses, aquell dia descontentarà a algú. No hi ha programa que pugui ser acceptat pel cent per cent de la gent que ara no volen els socialistes.

—*Si s'està només tres dies a Madrid, no tocarà el piano.*

—No, ara només el toco el dissabte i el diumenge a Montblanc. Ja ni a Barcelona.

—*I, generalment, què interpreta?*

—Com que la música és per mi, tinc un ventall molt obert; des del rock dur fins a Bach. Depèn del dia i l'humor. Tinc, evidentment, uns autors que m'agrada interpretar més sovint: Chopin, per exemple, dona una melangia i una serenor especial. I molts dies només em sentiria tocar tangos. Irusta, Fuga-

—**És cert que Fraga el va fer alcalde després d'haver-lo sentit tocar l'orgue?**

—**Com ho sap, vostè, això? És cert, però no sé si faig bé d'explicar-ho. Em vaig dedicar a la política per saber tocar l'orgue, sí. O sigui, Fraga va venir de visita a Poblet i Montblanc i jo el vaig acompanyar per ensenyar-li els monuments del meu poble. Vam arribar a Santa Maria, va veure l'orgue preciós del segle XVII o XVIII i el rector li va dir que era una llàstima que no hi fos l'organista, però que si jo volia... Vaig pujar, vaig tocar uns acords i quan vaig baixar vaig sentir que Fraga li deia al governador civil: "Este muchacho sería un buen alcalde." I l'endemà em va cridar el governador civil i em va dir si volia ser alcalde. I li vaig dir que sí.**

zot i De Mare, Carlos Gardel...

—*És cert que tocava en un club de jazz de Heidelberg?*

—El que és cert és que vaig anar a Alemanya de jove i m'havia de guanyar la vida. Vaig treballar de manobre a Colònia durant unes setmanes i després vaig anar a Heidelberg per a estudiar. I allí, una de les maneres de guanyar-me la vida va ser tocar de les 6 a les 9 de la tarda en un club o un pub. Tenia 20 anys.

—*I també va ser miner, com diuen?*

—La primera vegada que vaig anar a Alemanya. Va ser la primera feina que em van donar, durant 15 dies a Karlsruhe. Però després, amb el piano, podia viure molt millor.

—*El piano li ha facilitat les relacions amb Narcís Serra?*

—No n'hem parlat mai. Jo penso que som pianistes molt diferents. Jo he tingut una tradició musical diferent a la seva. Sóc d'una família que el meu pare era

un gran músic, i la música ha format part de la meua vida sempre.

—*La política també la va mamar a casa?*

—No. Jo no vaig pertànyer a cap moviment polític durant els anys del franquisme, malgrat el que s'hagi dit. Aquesta història que s'explica no és veritat. El que passa és que l'any 63 jo tenia moltes inquietuds pel meu poble —fèiem teatre, dansa...— i se'm va oferir la possibilitat de ser alcalde de Montblanc i la vaig acceptar perquè volia canviar el meu poble.

—*Què sent quan l'acusen de franquista?*

—Em va sorprendre molt aquella campanya quan vaig anar a Governació, i sort que el president Pujol em va ajudar a relativitzar-ho. És cert que vaig ser alcalde en temps de Franco, però el meu poble va ser el primer a retolar els carrers en català. A l'endemà de prendre posició jo. Al llarg dels meus anys d'alcalde jo havia tingut una actitud que inclús la gent d'esquerra havia valorat. Fins al punt que a l'any 79, que jo no volia continuar a l'alcaldia, els socialistes i els comunistes em varen demanar que anés a la seva llista. I després, vaig a la Diputació amb els vots de CiU, socialistes i comunistes. I a partir de l'any 79 participo en totes les eleccions com a cap de llista i mai ningú a Tarragona no em planteja el meu passat, que és el que és, jo no l'amago mai: alcalde de Montblanc des del 1963. Crec que a la gent se'ns ha de valorar per les nostres actituds, no per les etiquetes que ens posen.

—*Gomis, què serà quan no siga polític?*

—Músic.

Miquel Alberola